

Ochrana stromů a zeleně ve městech a obcích

27. listopadu 2008

Restaurace Mánes

Praha

Právní úprava ochrany dřevin a
novelizace zákona o ochraně
přírody a krajiny

Ing. Pavel Chotěbor
odbor péče o krajinu MŽP

Dřeviny v zastavěném území

- netypická stanoviště s nepříznivými podmínkami
- působení stresových faktorů limitujících funkčnost dřevin
- specifčnost prostředí ve vztahu člověk - dřevina
- zvýšené požadavky na některé funkce
- obecně nepříliš dobrý stav především u veřejné zeleně
- koncentrace zájmu veřejnosti na ochranu jednoho z mála přírodních prvků (veřejný majetek)
- možný střet zájmů

➤ obtížné rozhodování správních úřadů

Milí sousedé, vážení občané,
víte, že nám Porubská radnice chce pokácet

tento vzrostlý strom?

- Těchto lip a jiných stromů má být pokáceno 144
- Také je tato informace pro Vás novinkou a jste překvapeni, že se tuto informaci dozvídáte až tímto způsobem?
- Také s tímto rozhodnutím nesouhlasíte?!?

A chcete vědět, proč tyto stromy mají z této ulice zmizet?

Jen proto, aby mohla být vybudována nová parkovací místa. Všichni víme, že parkovacích míst je nedostatek, ale kácením stromů se situace s parkováním nevyřeší. Je třeba vybudovat nejen nadzemní parkoviště, ale i podzemní garáže, které zajistí dostatečný počet parkovacích míst pro všechny. Z ulice je třeba odstranit nepojízdné vraky a ne vzrostlé stromy!

Chraňte naše společné životní prostředí, pomozte nám zachránit tyto stromy!

Nebuďte lhostejní a přidejte svůj podpis na petiční archy

„Petice za záchranu stromů v alejích památkové zóny v Porubě“

Tyto petiční archy můžete podepsat v prodejně Pekárna PEZO na Hlavní třídě (vedle drogerie Rossman), v prodejně Těhotenské módy na ulici Opavské (vedle zlatnictví a stavební spořitelny Liška) a v kadeřnictví Naďa v Domě kultury Poklad

Děkujeme za Vaši pomoc

Kontakt: 777309961, 603284161, 59 6919007, 59 6910315

Právní úprava ochrany dřevin

- Širší právní souvislosti ve vztahu k ochraně přírody a krajiny

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
čl. 7

Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.

- Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., Listina základních práv a svobod

Čl.11

(3) Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.

Čl.35

(1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.

(2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.

(3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

- o **Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí**

Povinnosti při ochraně životního prostředí

§ 17

- (1) Každý je povinen, především opatřeními přímo u zdroje, předcházet znečišťování nebo poškozování životního prostředí a minimalizovat nepříznivé důsledky své činnosti na životní prostředí.**

Současná právní úprava ve vztahu k dřevinám

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

§ 7

Ochrana dřevin

- (1) Dřeviny jsou chráněny podle tohoto ustanovení před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější (§ 46 a 48) nebo ochrana podle zvláštních předpisů. 5)
- (2) Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků. Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin.

§ 8

Povolení ke kácení dřevin

- (1) Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin.
- (2) Povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, a z důvodů zdravotních nebo při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů. 6) Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin nebo rozsahu zvláštního oprávnění.
- 3) Povolení není třeba ke kácení dřevin na pozemcích, které jsou ve vlastnictví fyzických osob, jestliže pozemky užívají a jde-li o stromy se stanovenou velikostí, popřípadě jinou charakteristikou. Tuto velikost, popřípadě jinou charakteristiku stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.
- (4) Povolení není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení.
- (5) Podrobnosti ochrany dřevin a podmínek povolování jejich kácení stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

§ 9

Náhradní výsadba a odvody

(1) Orgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Současně může uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu pěti let.

(2) Náhradní výsadbu podle odstavce 1 lze uložit na pozemcích, které nejsou ve vlastnictví žadatele o kácení, jen s předchozím souhlasem jejich vlastníka. Obce vedou přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu po předběžném projednání s jejich vlastníkem.

(3) Pokud orgán ochrany přírody neuloží provedení náhradní výsadby podle odstavce 1, je ten, kdo kácí dřeviny z důvodů výstavby a s povolením orgánu ochrany přírody povinen zaplatit odvod do rozpočtu obce, která jej použije na zlepšení životního prostředí. Ten, kdo kácel dřeviny protiprávně, je povinen zaplatit odvod do Státního fondu životního prostředí České republiky. 7) Výši odvodů, podmínky pro jejich ukládání i případné prominutí stanoví zvláštní zákon.

(4) Zajištěním náhradní výsadby podle odstavce 1 nebo zaplacením odvodu podle odstavce 3 je zároveň splněna povinnost náhradního opatření podle § 86 odst. 2 i náhrady ekologické újmy.

Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny

§ 8

Ochrana dřevin a povolování jejich kácení

- (1) Poškozování a ničení dřevin rostoucích mimo les (§ 7 odst. 1 zákona) je nedovolený zásah, který způsobí podstatné a trvalé snížení jejich ekologických a estetických funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření.
- (2) Povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les za předpokladu, že tyto nejsou významným krajinným prvkem [§ 3 písm. b) zákona] a jsou splněny ostatní podmínky stanovené zákonem a jinými právními předpisy, 5) se podle § 8 odst. 3 zákona nevyžaduje pro stromy o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí nebo souvislé keřové porosty do celkové plochy 40 m².
- (3) Žádost o povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les podává vlastník pozemku či nájemce nebo jiný oprávněný uživatel se souhlasem vlastníka pozemku, na kterém dřeviny rostoucí mimo les rostou. Žádost musí obsahovat

- a) jméno a adresu žadatele,
- b) doložení vlastnického práva, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k pozemkům a k dřevinám rostoucím mimo les,
- c) specifikaci dřevin rostoucím mimo les, které mají být káceny, zejména jejich druh, počet, velikost plochy keřů včetně situačního zákresu,
- d) udání obvodu kmene stromu ve výšce 130 cm nad zemí,
- e) zdůvodnění žádosti.

(4) Oznámení o kácení dřevin rostoucích mimo les (§ 8 odst. 2 zákona) musí obsahovat stejné náležitosti jako žádost o povolení ke kácení podle odstavce 3.

(5) Kácení dřevin rostoucích mimo les se provádí zpravidla v období jejich vegetačního klidu. K tomu přihlíží orgán ochrany přírody při vydávání povolení ke kácení dřevin

Problémy při uplatňování legislativních nástrojů ochrany dřevin

- **§ 8 odst. 1 ZOPK**

- hodnocení závažnosti důvodů
- hodnocení funkčního a estetického významu dřevin

- **§ 8 odst. 2 ZOPK**

- nejasnosti při kácení ze zdravotních a pěstebních důvodů
- velmi široké pojmání tzv. zvláštních předpisů (viz poznámky pod čarou v ZOPK, příp. v komentářích)
- nejasné vymezení oprávnění ve zvláštních předpisech způsobující problémy ve správní praxi
- zneužívání tzv. výkonu oprávnění

- **§ 9 odst. 1 ZOPK**

- ukládání přiměřených náhradních výsadeb

- **§ 8 odst. 1 vyhlášky 395/1992 Sb.**
  - **hodnocení poškození dřevin**

- **§ 8 odst. 2 vyhlášky 395/1992 Sb.**
  - **způsoby měření dřevin**

- **§ 8 odst. 2 vyhlášky 395/1992 Sb.**
  - **stanovení období vegetačního klidu**

Vztah ZOPK a tzv. zvláštních předpisů v souvislosti s kácením dle § 8 odst. 2

- **Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích**
  - **určení vlastníka dřevin v průjezdných úsecích**
  - **důvody pro kácení – bezpečnost užití komunikací**

- **Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách**
  - **Důvody pro kácení – péče o koryta vodních toků**

- **Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči**
  - **Sdělení odboru legislativního a odboru péče o krajinu MŽP ke kácení dřevin jako součásti kulturních památek – viz Věstník MŽP, částka 8-9, sdělení č.15**

Návrh změny právní úpravy ve vztahu k dřevinám

- **§ 8 odst. 1**

doplnění: ke kácení na silničních pozemcích a u drah lze povolení vydat jen po dohodě s příslušnými správními úřady

- **§ 8 odst. 2 ZOPK :**

na oznámení lze kácet:

- z důvodů obnovy a výchovné probírky porostů
- z důvodů zdravotních
- při údržbě břehových porostů v rámci správy vodního toku
- při odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav

- **§ 8 odst. 5**

MŽP stanoví prováděcím předpisem nedovolené zásahy do dřevin, náležitosti žádostí a oznámení a období, ve kterém se kácení zpravidla provádí

- **§ 77**

obecní úřady obce s rozšířenou působností

- přijímají oznámení o kácení dřevin
- rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení

Současné dění kolem návrhu

- vládní návrh zákona předložen Poslanecké sněmovně
- schválení (konec 2008 ??)
- výsledná podoba ????????????

Děkuji za pozornost

pavel.chotebor@mzp.cz

